

Grøn omstilling af de almene boliger og finansiering

12. september 2023

v/ Mikkel Jungshoved
Aarhus

DANMARKS
ALMENE
BOLIGER

Velkommen til dagen

- Dagen er blevet til gennem 2 projekter:
- EU projektet SUPER-i og projektet "Intelligent energistyring i almene boligafdelinger i København" og er finansieret dels af EU og dels af Energifonden
- European Green Cities, Energispring Aarhus/Kredsløb og BLs DriftsNet

Kredsløb

Energispring Aarhus

Programmet

- Velkommen og intro til dagen v/Jonas Alexander Johansen EGC og Mikkel Jungshoved, BL
- Kl. 10.15: Aarhus Kommunes arbejde med EU-tilskudsordninger til klimaaktiviteter, hvilke muligheder er der? v/Søren Winther, Aarhus Kommune, Klimasekretariatet, Funding & Project Support
- Kl. 10.50: Grønscreening af AABs afdeling 107 v/Henrik Bielefeldt, SUSTAIN
- Kl. 11.20: Kaffepause og netværk
- Kl. 11.45: Afsløring af hvilken boligorganisation, der har vundet en Grøn Screening af en afdeling v/Henrik Bielefeldt, SUSTAIN
- Kl. 12.00: Den grønne model v/Henrik Bielefeldt, SUSTAIN og Mikkel Jungshoved, BL
- Kl. 12:20: Komplette solcelleløsninger inkl. finansiering v/Martin Elkjær, NAVITAS
- Kl. 12.40: Frokost

Programmet

- Kl. 12.40: Frokost
- Kl. 13.20: Energispring Aarhus v/Teamleder Katrine Michelsen, Kredsløb
- Kl. 13.40: Overvågning af energi og optimering v/teknisk driftschef Stig Tofteberg, Aarhus Kommune
- Kl. 14.30: Workshop, kaffe og kage
- Kl. 15.15: Opsamling og next step
- Kl. 15.30: Tak for i dag

Forventninger til dagen

→ Tal sammen med din sidemand i 5 min - Hvad i forventer at få ud af dagen?

Hvad talte i om?

?

En hurtig afstemning i Mentimeter

11. maj 2023

Aftale om grønomstilling og effektivisering

- af den almene boligsektor 2021-2026

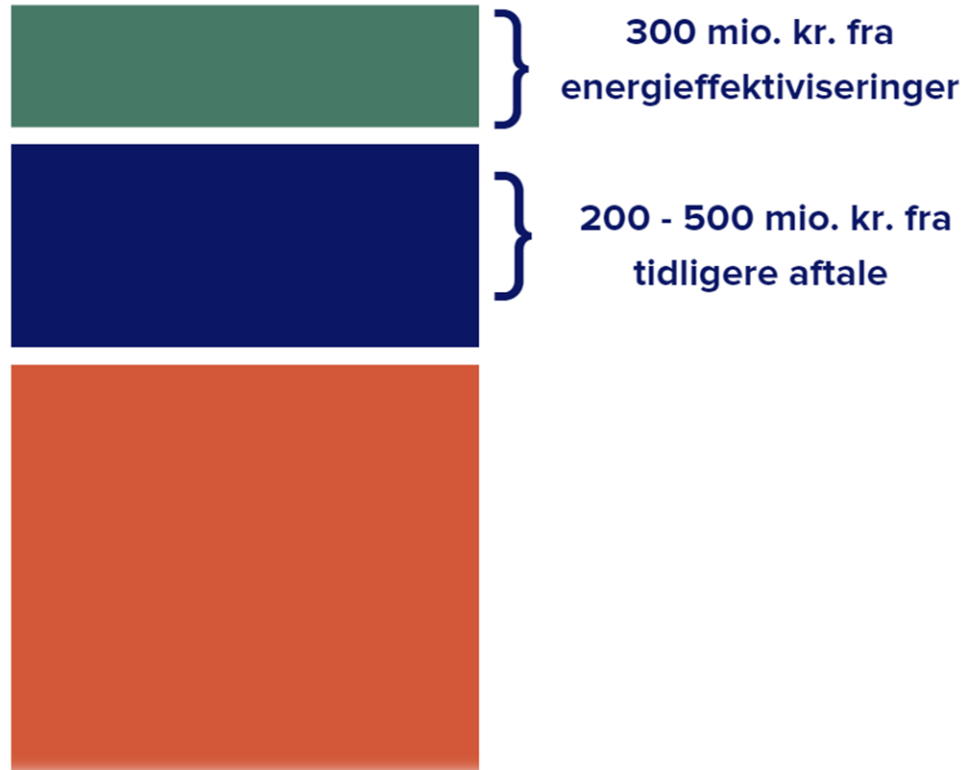

Boligaftalen 2021-2026

- 30 mia. kr. til renoveringer
- 6 mia. til særlige grønne renovering, med den grønne garanti
- Nye grønne effektiviseringsmål
- Renoveringer for 13,6 mia. kr. – skema A på plads 2021

Nyt effektiviseringsmåltal

1,8 mia. kr.

- Ny kollektiv målsætning
- Mereeffektiviseringen fra tidligere aftale modregnes
- Særskilt bidrag fra energieffektiviseringer
- Særligt fokus på afdelinger med lav effektivisering (20 pct.)

Energieffektivisering

- En mere effektiv og bæredygtig energiudnyttelse kan optimere driften og medføre lavere husleje.
- Initiativer i Grøn Boligaftale 2020 forventes at medføre energirenoveringerne svarende til **300 mio. kr. i besparelse**
- Desuden iværksættes følgende tiltag:
  - **Udbredelse af kendskab til muligheder for grønne investeringer i f.eks. udskiftning af tekniske installationer og forbedring af klimaskærmen.**
  - **Oplysningsmateriale til beboerne om, hvordan effekten af energirenoveringer kan opnås gennem en ændret energiadfærd.**

Dagens næste indslag

- Aarhus Kommunes arbejde med EU-tilskudsordninger til klimaaktiviteter, hvilke muligheder er der? v/Søren Winther, Aarhus Kommune, Klimasekretariatet, Funding & Project Support

BLs DriftsNet og AlmenNets understøttelse

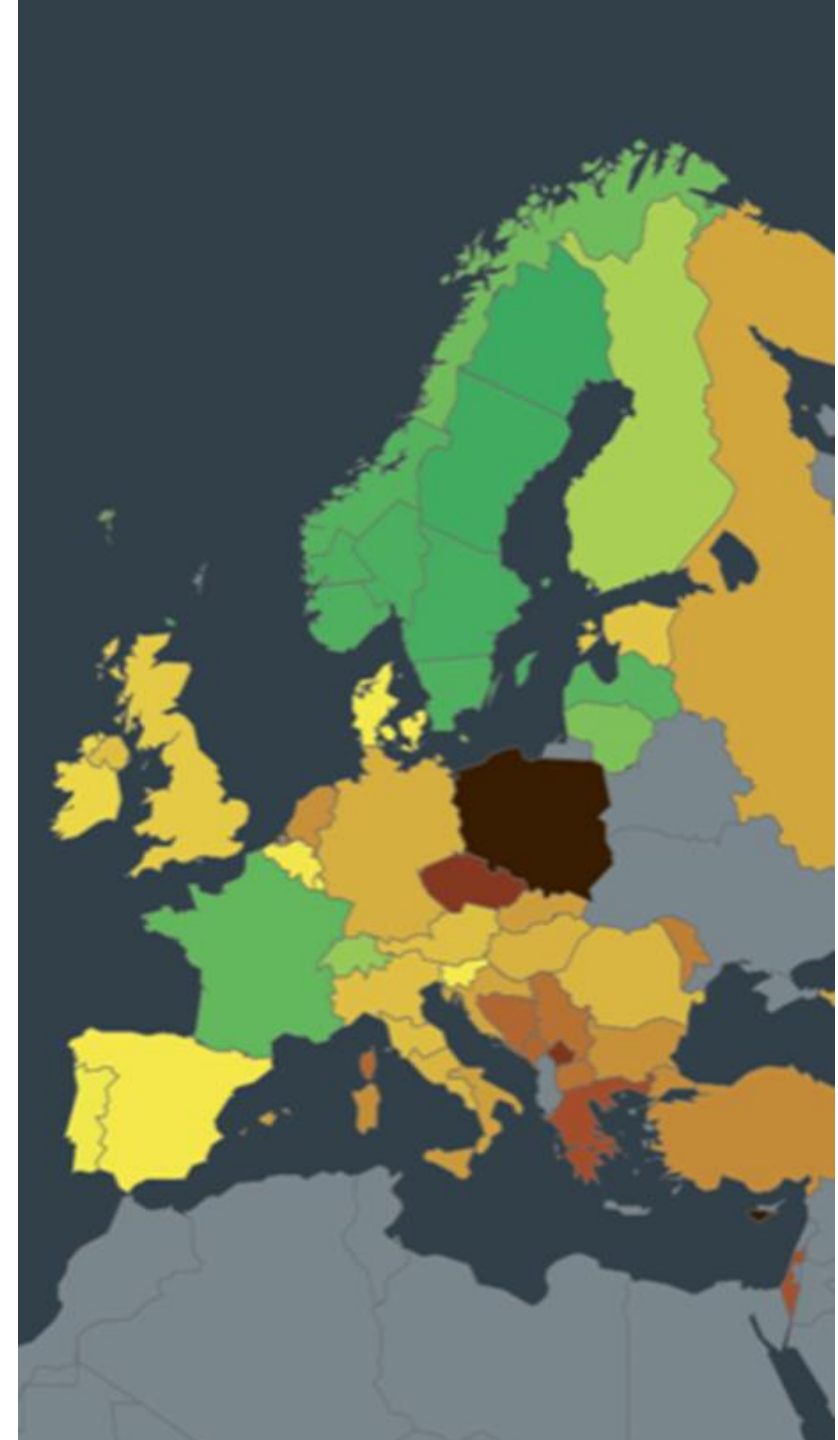
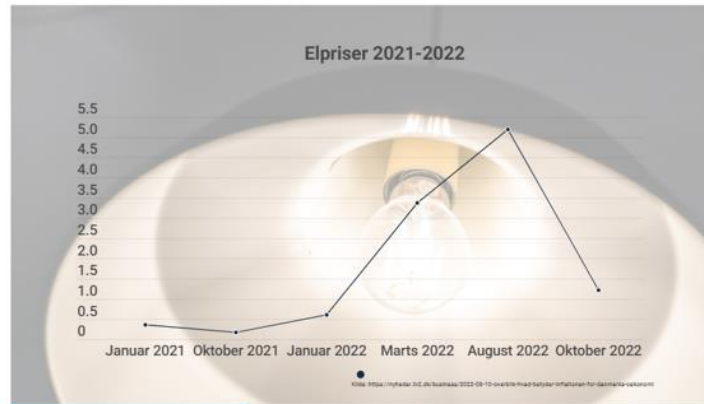
1. EU projekter blandt andet SUPERi
2. Samarbejde med Energispring i København og Aarhus
3. Den Grønne Model
4. ERFA-møder
5. Vi starter i helkopteren

CO2 udledning i Europa i går

- Bortset fra Frankrig, Schweiz samt Sverige, Norge og Finland så ser det sort ud - 100 mio. ud af 446 mio
- Den grønne omstilling halter
- Kan vi gøre mere i den almene sektor?
- Høje energipriser

Energiprisernes himmelflugt

18. august 2022: De danske elpriser rammer rekordhøjt niveau. Prisen på en kilowatttime ligger på over 5,50 kroner, og det er det højeste nogensinde. Dertil skal man lægge afgifter, gebyrer og moms, så prisen for forbrugeren i virkeligheden ender mellem cirka 8 og 9 kroner. I 2020 var prisen på en kilowatttime i gennemsnit 2 kroner.

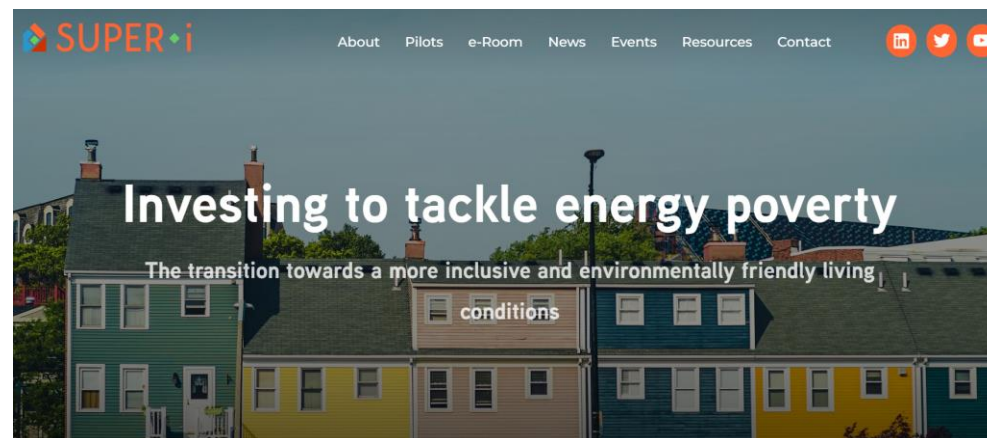

Energirenoveringer

- I Danmark kan vi stoppe udledningen af 6-8% af vores CO₂-udslip ved at energirenovere den danske ejendomsmasse
- Heraf i vores egen sektor - 580.000 almene boliger
- Der er afsat 30 mia. til at renovere for i grønne boligaftale, som løber fra 2021 til 2026
- Har vi behov for flere midler?
- Vi har behov for at tænke nyt

LBF og EU projektet SUPER-i

- Energirenoveringer for 30 mia. 2021-2026
- Her af er der ca. 6 mia. kr. til grønne projekter
- EU finansiering gennem SUPER-i
- SUPER-i mål er at anvise nye finansierings muligheder fra banker, realkredit institutter og pensionskasser – **ESG** Environment (miljø), Social (samfund) og Governance (ledelse).
- 2 pilotprojekter i Herning og Aalborg
- Temadagen er en af SUPERi projektet og med det mål at få sat gang i finansieringen af konkrete projekter

- 12 organisationer fra 7 lande
- Fra blandt andet Italien(Projektleder), Slovenien, Portugal, Spanien, Belgien England(Videnskabelig partner) og Danmark

Energirenoveringer

- **Politisk virkelighed**
- Renoveringer af 72.000 almene boliger frem mod 2026
- Forventning til driftsbesparelse gennem energirenovering på min. 300 mio. kr. i effektiviseringsaftalen
- Grøn garanti
- Skærpet fokus på andre finansieringskilder end LBF
- Revision af Bygningsdirektivet

- **Praktisk virkelighed**
- Vilje mange steder
- Komplexitet i jura, finansiering og teknik stopper projekter
- De gode historier er for få og for ubelyste
- Gamle erfaringer støjer
- Beboerincitamentet er uklart

Den Grønne Model

DAGENS BYGGERI

MARKANTE AKTØRER GÅR SAMMEN: Nu skal der gang i energirenoveringen af den almene sektor

"Den grønne model" skal sætte skub i almene energirenoveringer

"Den grønne model" skal sætte skub i almene energirenoveringer

Håndbog med erfaringer med energirenoveringer på vej

Ny vejledning skal guide almene byggerier i jagten på penge til energirenovering

Behovet for energirenovering er højgradigt i den almene sektor. Men mange almene byggerier har svært ved at finde finansiering. Udviklingsprojektet 'Den grønne model' skal omsætte erfaringer med energirenoveringer til en vejledende håndbog, der viser vejen for proces og finansiering af energirenovering til alle landets almene boligorganisationer.

Høje energipriser og politiske krav har gjort energibesparelser til et varmt emne, men almene bygherrer har ofte svært ved at finde pengene og de rigtige løsninger. Nyt projekt skal skabe en guide gennem junglen.

Nyt projekt skal sætte skub i energirenoveringer i den almene sektor

Udviklingsforeningen AlmenNet, BL - Danmarks Almene Boliger, rådgivningsvirksomheden Sustain og en række andre stærke aktører får støtte af Revalonia til udviklingsprojektet "Den grønne model".

Håndbogen kommer både til at samle energirenoveringens komplekse projekt- og finansieringsprocesser til håndgribelige løsninger og skal klæde beslutningstagere i den almene boligsektor på til at integrere energioptimering i helhedsrenoveringer. Og netop det gør tiltaget nytænkende. Med "Den grønne model - Best practice for energi- og helhedsrenoveringer i den almene sektor" bliver et stigende behov for klar og brugbar vejledning nu dækket, når det kommer til energirenovering.

Ny vejledning på vej til almene boligorganisationer: Sådan håndterer du finansieringen af din energioptimering

Planlov og lokalplaner - nye ændringer og muligheder. Kurset afholdes den 20. april 2023.

- Der mangler i dag en gennemgribende proces- og finansieringsvejledning, som boligorganisationerne kan lære sig op ad. Når man har den nødvendige viden tilgængelig, kan man opnå meget store gevinster for både beboere og boligorganisationer, siger Niklas Jørgensen, sekretariatsleder i AlmenNet.

Der er et stort behov for at sætte skub i den grønne omstilling i den almene sektor og for i fællesskab at sikre, at der gennemføres flere energirenoveringer. Energirenoveringer er et helt centralt element i en ambitiøs grøn omstilling af den almene sektor, og samtidig kan effektiviseringerne også medvirke til en mere afdampet

ALMENNENET

Den Grønne Model

- Finansieret af Realdania
- Forankret i AlmenNet i samarbejde med BL og DriftNet
- Projektleder - Sustaian

advice

Schjødt

ALMENNET

LANDSBYGGGEFONDEN

SALUS
- hjem til Sønderjylland

BL

**AALBORG
UNIVERSITET**

**DANMARKS
ALMENE
BOLIGER**

SUSTAIN

**BOLIG
SELSKABET
SJÆLLAND**

SYNERGI

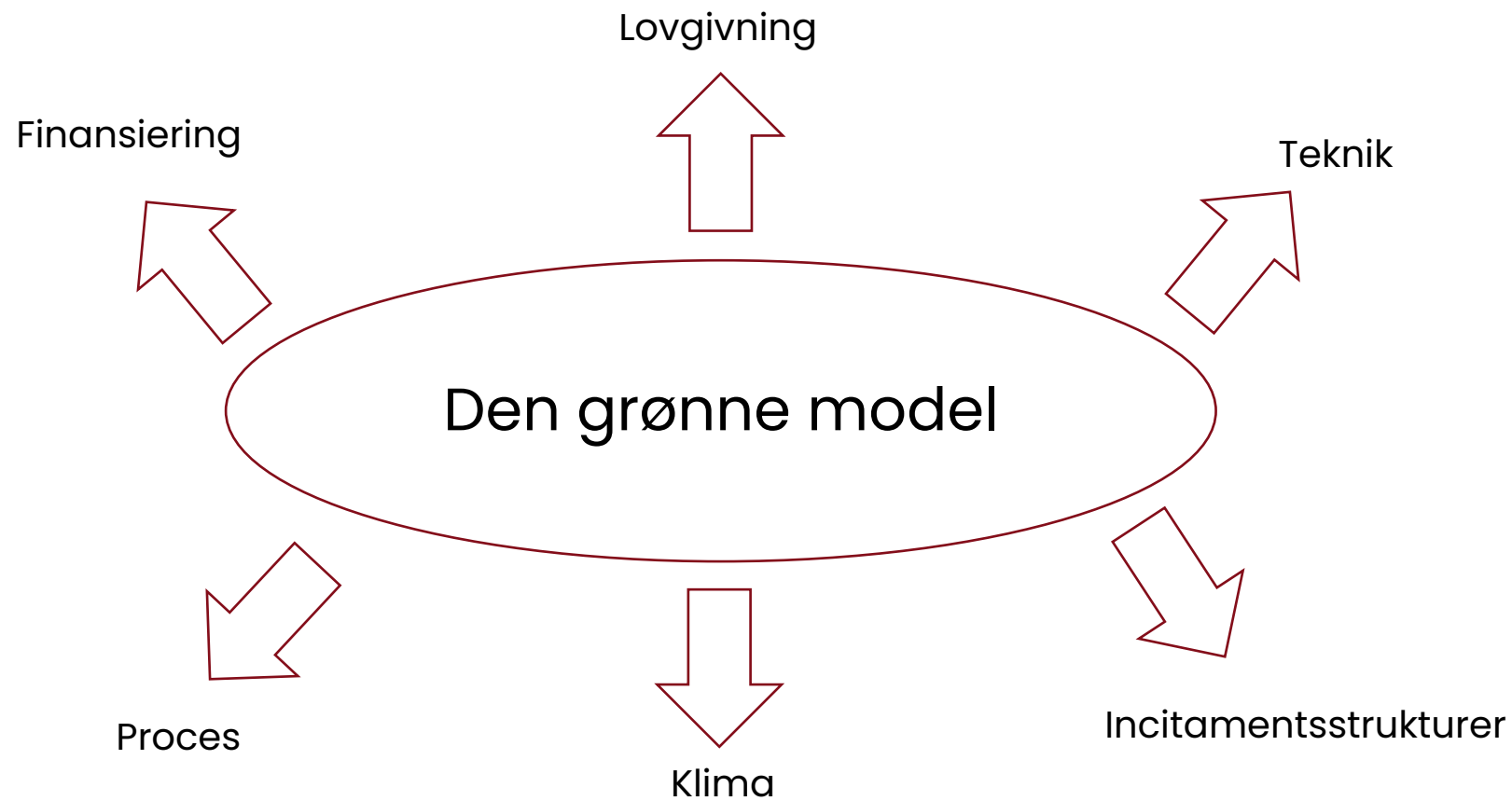
fob

**DANMARKS GRØNNE
INVESTERINGSFOND**

Behov for fælles indsats

Proces, produkt tid & resultat

Hvad gør vi?

Teknisk løsningskatalog udarbejdes baseret på konkrete erfaringer, og der skabes overblik over indbyrdes afhængigheder.

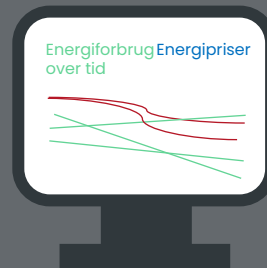
Optimal administrativ, juridisk og finansiel praksis kortlægges og beskrives i "guide" med konkrete eksempler og anbefalinger.

Den bredt sammensatte arbejdsgruppe sikrer at output adresserer alle væsentlige barrierer og skaber legitimitet omkring løsningerne.

Hvad kommer der ud af det?

Den Grønne Model Digital såvel som fysisk publikation, der præsenterer konklusioner og underbygger med eksempler.

Den Grønne Model Digitalt univers på AlmenNet.dk, der præsenterer alle findings og fakta i projektet.

Hvilke resultater opnår vi?

Vi skaber bred opmærksomhed omkring energipotentialer via de omfattende formidlingsaktiviteter.

De mange involverede fagpersoner får én kilde

EE-gevinster realiseres i langt større omfang i almene renoveringsprojekter.

Læs mere om projektet her!

- [Nyt projekt skal sætte skub i energirenoveringer i den almene sektor](#)
[AlmenNet](#)

